Raadsinformatiebrief

Datum	24 oktober 2023	Zaaknummer	2381463
		Portefeuille	**Zorg, Volksgezondheid en Wonen**
			H.J. Compagne
Onderwerp	Plan van aanpak GALA 2024-2026		

Behandeling in commissie
Niet van toepassing

Kennisnemen van:
De indiening van het Plan van aanpak GALA 2024-2026 als voorwaarde voor het ontvangen van middelen brede SPUK van het Rijk.

Inleiding
De regeling Brede SPUK maakt het voor de gemeente Meierijstad en alle andere Nederlandse gemeenten mogelijk om een forse samenhangende impuls te geven aan het bevorderen van gezondheid, sport en bewegen, preventie én het versterken van de sociale basis. Dit zijn doelstellingen die voortkomen uit het Gezond Anders Leven Akkoord (GALA) dat op 3 februari 2023 ondertekend is door de VNG, VWS, ZN en GGD GHOR Nederland. Het beoogde resultaat is het bereiken van een gezonde generatie in 2040: weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. GALA onderscheidt 15 onderdelen.
De gemeente Meierijstad zal uiterlijk op 30 oktober 2023 een Plan van aanpak 2024-2026 indienen bij het Ministerie van VWS om een beroep te kunnen doen op een budget van € 1,4 miljoen in zowel 2024 als 2025 en € 1,2 miljoen in 2026. Daartoe heeft de gemeente op 11 oktober jl een positief advies ontvangen van de kerngroep VNG/VSG.

Kernboodschap
Het Plan van aanpak gaat over de 15 GALA-onderdelen, zoals die vanuit het akkoord zijn geformuleerd en waar ook per onderdeel vastgestelde middelen voor zijn. De gemeente Meierijstad heeft op basis van de speerpunten in het collegeprogramma en vanuit de brainstormsessies met diverse vertegenwoordigers van organisaties en domeinen zeven opgaven als prioriteit aangemerkt:

1. Meer inwoners bewegen meer door een breder, aantrekkelijk en goed aanbod sport-, beweeg- en culturele activiteiten;
2. Een aantrekkelijk en aangepast aanbod uniek sporten;
3. Voorkomen en terugdringen van mentale klachten bij jongeren, jongvolwassenen en nieuwkomers;

4. Bereiken van inwoners met een gezondheidsachterstand;
5. Het versterken van de sociale basis voor meer omzien naar elkaar en het sociaal en fysiek mooier maken van de buurt;
6. Het ontmoedigen van alcohol- en druggebruik bij jongeren voor gezond en veilig opgroeien;
7. Het structureel beïnvloeden van ruimtelijke ordeningsvraagstukken vanuit het gezondheidsperspectief.

Het Plan van aanpak GALA van de gemeente Meierijstad is opgebouwd uit 15 onderdelen

Sport & Bewegen
1. Lokale uitvoering sportakkoorden
2. Brede Regeling Combinatiefunctionarissen (BRC)

Gezondheid
3. Terugdringen gezondheidsachterstanden (voorheen Gezond In De Stad)
4. Kansrijke Start
5. Mentale Gezondheid
6. Aanpak Overgewicht en obesitas
7. Valpreventie
8. Leefomgeving
9. Opgroeien in kansrijke omgeving en vroegsignalering alcoholproblematiek

Sociale Basis
10. Versterken sociale basis, inclusief stimuleren woonvorm & scheiden Wonen-zorg
11. Mantelzorg
12. Eén tegen Eenzaamheid
13. Welzijn op Recept

Ondersteunende diensten
14. Versterken kennis- en adviesfunctie GGD
15. Regionale aanpak preventie (o.a. coördinerende werkzaamheden)

Onderbouwing van het Plan van aanpak
Er is in het document veel aandacht voor de grote inzet die nu al plaatsvindt. Elk GALA-onderdeel start met de huidige situatie: Wat doen we nu al in Meierijstad? Met de extra (tijdelijke) middelen zijn we in staat om aan de gezondheidsbevorderende activiteiten impulsen te geven, zowel in het *meer* doen wat we nu al goed doen als *aanvullende activiteiten*. Dat kunnen we gerichter doen doordat we ook over veel cijfers beschikken over doelgroepen, hun gezondheid en de factoren die de gezondheid beïnvloeden. Die cijfers hebben we ook in het Plan van aanpak opgenomen, zowel in het algemeen als per GALA-onderdeel. Daarnaast beschrijven we voor alle 15 GALA-onderdelen: Welke doelgroepen willen we bereiken? Welke doelen beogen we? En tenslotte: Welke aanpak willen we uitvoeren?
Uit analyse van recente beleidsdocumenten en gesprekken met inhoudelijk deskundigen kwamen acht uitgangspunten voor de aanpak naar voren: positieve gezondheid, preventief, integraal, bereikbaar, op maat met gelijke kansen op gezondheid, persoonsgericht en betrokken, innovatief en lange adem. De inhoud van deze uitgangspunten is nader omschreven.

Participatie
De gemeente Meierijstad heeft dit Plan van aanpak opgesteld met input van diverse vertegenwoordigers van organisaties uit het sociale domein, het zorgdomein en het fysieke domein. Het Plan van aanpak borduurt voort op het beleid zoals dat de afgelopen jaren in Meierijstad is ontwikkeld en de uitvoering ervan.

Duurzaamheid
N.v.t.

Financiën
Voor de uitvoering van het Plan van aanpak heeft het Ministerie van VWS aan Meierijstad voor de jaren 2024 en 2025 ieder jaar € 1,4 miljoen toegekend en voor 2026 € 1,2 miljoen. Deze middelen zijn met vaste budgetten en voorwaarden voor de besteding per GALA-onderdeel vastgesteld.

Planning
Dit Plan van aanpak dient samen met het inmiddels verkregen positieve advies van de kerngroep VNG/VSG vóór 31 oktober 2023 opgestuurd te worden naar het ministerie van VWS. Vanaf 2024 kan het plan dan uitgevoerd worden.
In 2024 gaat de gemeente Meierijstad conform het Collegeprogramma Thuis in Meierijstad, Mijlpalen 2023-2027 het gezondheidsbeleid herijken. Er zullen dan nog extra accenten gelegd kunnen worden in het huidige gezondheidsbeleid. Dit Plan van aanpak voor het GALA geeft daartoe vele inzichten en financiële mogelijkheden. Besluitvorming over een nieuwe herijkte visie Gezondheid door de gemeenteraad vindt plaats in het eerste kwartaal van 2024. Een speerpunt bij zowel dit Plan van aanpak als de nieuwe visie Gezondheidsbeleid zal de integrale insteek zijn: meerdere jaren op een samenhangende manier samenwerken aan meerdere factoren die de gezondheid van onze inwoners bevorderen. De visie Gezondheidsbeleid zal vervolgens weer een plek krijgen in de Toekomstvisie Meierijstad 2035 waarin alle ambities op de langere termijn van de gemeente (bestuurlijk, economisch, ruimtelijk en sociaal-maatschappelijk) worden vastgelegd (1e helft 2024).

Bijlagen
1. Plan van aanpak GALA 2024-2026 Meierijstad, 26 september 2023
2. Gezond en Actief Leven Akkoord, Gemeenten en GGD'en, zorgverzekeraars en VWS zeten gezamenlijk in op een gezond en actief leven met een stevige sociale basis, januari 2023

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad

De secretaris,	De burgemeester,
drs. M.G.C. Wilms-Wils RA	ir. C.H.C. van Rooij